

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ «КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ТА ЕТИКЕТ МЕДИКА»

1. Загальна інформація	
Назва факультету	факультет іноземних студентів
Освітня програма (галузь, спеціальність, рівень вищої освіти, форма навчання)	22 «Охорона здоров'я», 221 «Стоматологія», другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна форма
Назва дисципліни, код (електронна адреса на сайті ЛНМУ імені Данила Галицького)	Культура мовлення і етикет медика, ВБ 1.10, вибіркова компонента освітньо-професійної програми, https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-ukrayinoznavstva/
Кафедра (назва, адреса, телефон, e- mail)	кафедра українознавства, 79010, м. Львів, вул. Шимзерів, буд. За, kaf_ukrlang@meduniv.lviv.ua
Керівник кафедри (контактний e-mail)	докторка філологічних наук, доцент Єщенко Тетяна Анатоліївна, kaf_ukrlang@meduniv.lviv.ua
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	Перший рік навчання
Семестр (семестр, у якому реалізується вивчення дисципліни)	Перший (осінній) семестр
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/ вибіркова)	Вибіркова дисципліна
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний e-mail)	Черкес Надія Дмитрівна, кандидат філологічних наук, доцент, kaf_ukrlang@meduniv.lviv.ua ,
Erasmus так/ні (доступність дисципліни для студентів у рамках програми Erasmus+)	Ні
Особа, відповідальна за силабус (особа, якій	Надія Черкес, кандидат філологічних наук, доцент,

слід надавати коментарі стосовно силабуса, контактний e-mail)	kaf_ukrlang@meduniv.lviv.ua
Кількість кредитів ECTS	три кредити
Кількість годин (лекції/ практичні заняття/ самостійна робота студентів)	105 годин (лекції – 10 годин, практичні заняття – 30 годин, самостійна робота студентів – 60 годин)
Мова навчання	українська
Інформація про консультації	щотижня у четвер після 3 пари (після 15.20)
2. Коротка анотація до курсу	
<p><i>Курс покликаний підготувати грамотних, висококваліфікованих фахівців з галузі «Медицина», які досконало володіють комунікативними техніками фахового спілкування; ознайомлення студентів з особливостями усного і письмового професійного мовлення, мовленнєвим етикетом; з різномірними моделями спілкування (з дітьми, підлітками, літніми людьми, людьми з невиліковними хворобами тощо), вироблення практичних навичок словесного впливу на пацієнтів в лікувальному закладі; підготовка студентів до здійснення грамотного спілкування з учасниками трудового процесу; підвищення культури мовлення з використанням лінгвістичних й екстралінгвістичних засобів</i></p>	
3. Мета і завдання курсу	
<p>1. Мета курсу - формування успішної мовної особистості майбутніх фахівців галузі «Педіатрія».</p> <p>2. Завдання курсу - засвоєння понять з курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)»; усвідомлення значущості мови в професійному спілкуванні педіатра; опанування основами фахової мови; опанування комунікативних норм спілкування, забезпечення розвитку культури індивідуального професійного мовлення майбутніх лікарів-педіатрів; формування наукових уявлень про особливості усного ділового спілкування як основи професійного мовлення працівника медичного закладу; формування умінь і навичок продуктивного комфортного усного спілкування з пацієнтами-дітьми різних вікових категорій, набуття практичних навичок щодо успішного публічного мовлення, майстерного ведення перемовин;</p> <p>3. Компетентності: інтегральна:</p> <p>Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/ або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>загальні:</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної сфери та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p>	

<p>ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 11. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p><i>спеціальні (фахові, предметні):</i></p> <p>ФК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації</p>		
4. Пререквізити курсу		
Передреквізитами курсу є дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням), шкільний курс української мови		
5. Програмні результати навчання (ПРН)		
Список результатів навчання		
Код результату навчання	Зміст результату навчання	Покликання на код матриці компетентностей <i>(символ коду Програмного результату навчання у стандарті вищої освіти)</i>
ПРН -16	Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб	ЗК-1, ЗК-2, ЗК-3, ЗК-4, ЗК-6, ЗК-7, ЗК-8, ЗК-9, ЗК-10, ЗК-11, ЗК-13, ЗК-14, ЗК-15, ФК-14
ПРН - 18	Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень	ЗК-1, ЗК-2, ЗК-3, ЗК-4, ЗК-6, ЗК-7, ЗК-8, ЗК-9, ЗК-10, ЗК-11, ЗК-13, ЗК-14, ЗК-15, ФК-14
6. Формат і обсяг курсу		
Формат курсу <i>(вказіть очний, або заочний)</i>	очний	
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп
Лекції	10	1
Практичні заняття	30	навчання відбувається в 1 групі
Самостійна робота студентів	65	навчання відбувається в 1 групі
7. Тематика та зміст курсу		

Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату	Викладач
Л-1 (лекційне заняття 1)	Тема 1 Загальне поняття культури мовлення та мовного етикету. Рідна мова — яскравий виразник культури народу.	Зрозуміло і однозначно донести власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців Вільно спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів	ПРН 16, ПРН 18	
Л-2 (лекційне заняття 2)	Тема 2 Чистота мови — запорука вільного поступу України. Суржик — хвороба мови, яку необхідно лікувати.	Зрозуміло і однозначно донести власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців	ПРН 16, ПРН 18	Черкес Н.Д.
Л-3 (лекційне заняття 3)	Тема 3 Мовне недбальство — шлях до некомпетентності лікаря. Необхідність виявлення та виправлення мовленнєвих огріхів.	Зрозуміло і однозначно донести власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців Вільно спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів	ПРН 16, ПРН 18	Черкес Н.Д.

Л-4 (лекційне заняття 4)	<p>Тема 4 Культура усного мовлення — запорука успіху міжособистісного та колективного спілкування медичних працівників.</p>	<p>Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців</p> <p>Вільно спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проєктів</p>	ПРН 16, ПРН 18	Черкес Н.Д.
Л-5 (лекційне заняття 5)	<p>Тема 5 Культура писемного мовлення медика. Унікальність синтаксису української мови та необхідність дотримання синтаксичних норм.</p>	<p>Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців</p> <p>Вільно спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проєктів</p>	ПРН 16, ПРН 18	Черкес Н.Д.

	Тема 6 Пошукова діяльність працівника медичної установи як напрямок культури наукового мовлення.	Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію Вільно спілкуватися державною мовою , як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проєктів	ПРН 16, ПРН 18	Черкес Н.Д.
П-1-2 (практичне заняття 1-2)	Тема 1 Поняття культури мови. Культура в мові і культура мови.	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання , висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців	ПРН 16, ПРН 18	Черкес Н.Д.
П-3-4 (практичне заняття 3-4)	Тема 2 Мораль і моральність медичного працівника.	Вільно спілкуватися державною мовою , як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проєктів	ПРН 16, ПРН 18	Черкес Н.Д.
П-5-6 (практичне заняття 5-6)	Тема 3 Культура усного спілкування медиків: загальні вимоги та жанрово-видові особливості.	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання , висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців	ПРН 16, ПРН 18	Черкес Н.Д.

П-7-8 (практичне заняття 7-8)	Тема 4 Мовні засоби підсилення комунікативної виразності лікаря	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання , висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців	ПРН 16,ПРН 18	
П-9-10 (практичне заняття 9-10)	Тема 5 Лікарський етикет як основа міжособистісної взаємодії.	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання , висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців	ПРН 16,ПРН 18	Черкес Н.Д.
П-11-12 (практичне заняття 11-12)	Тема 6 Основні форми колективного спілкування. Культура ведення фахових засідань у медичних установах, конференцій, дискусій, дебатів тощо.	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання , висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців	ПРН 16,ПРН 18	Черкес Н.Д.
П-13 (практичне заняття 13)	Тема 7 Орфоепія і культура усного мовлення.	Знання мовних і немовних засобів і способів для висловлення думок, почуттів у професійній сфері спілкування. Знання базових комунікативних понять	ПРН 16,ПРН 18	Черкес Н.Д.
П-14 (практичне заняття 14)	Тема 8 Позавізуальне спілкування: етичні аспекти ведення телефонної розмови та використання мобільних телефонів.	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання , висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців	ПРН 16,ПРН 18	Черкес Н.Д.

<p>П-15 (практичне заняття 9)</p>	<p>Тема 9 Особливості культури писемного мовлення лікаря. Найтипівіші помилки. Тема 10 Культура наукового мовлення медика як основа ефективності пошукової діяльності.</p>	<p>Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію</p>	<p>ПРН 16, ПРН 18</p>	
<p>СРС-1-5 (самостійна робота 1-5)</p>	<p>Тема 1 Фахова бесіда як форма мовленнєвої комунікації.</p>	<p>Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців Вільно спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проєктів</p>	<p>ПРН 16, ПРН 18</p>	<p>Черкес Н.Д.</p>

<p>СРС-6-11 (самостійна робота 6-11)</p>	<p>Тема 2 Культура мови і національна самосвідомість.</p>	<p>Зрозуміло і однозначно донести власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців Вільно спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів</p>	<p>ПРН 16,ПРН 18</p>	
<p>СРС-12-17 (самостійна робота 12-17)</p>	<p>Тема 3. Колективне спілкування у медичних установах. Різновиди. Особливості ведення. Імідж як чинник культури мовлення.</p>	<p>Зрозуміло і однозначно донести власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців Вільно спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів</p>	<p>ПРН 16,ПРН 18</p>	<p>Черкес Н.Д.</p>
<p>СРС-22-27 (самостійна робота 22-27)</p>	<p>Тема 4. Мовний мікрокосм лікувальної установи. Вербальна терпимість і вербальна агресія медика. Мовна толерантність людини.</p>	<p>Зрозуміло і однозначно донести власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців Вільно спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів</p>	<p>ПРН 16,ПРН 18</p>	<p>Черкес Н.Д.</p>

СРС-28-33 <i>(самостійна робота 28-30)</i>	Тема 5. Співвідношення змісту мовлення і мовних засобів і культура мови.	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців Вільно спілкуватися державною мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів	ПРН 16, ПРН 18	Черкес Н.Д.
---	--	--	----------------	-------------

При проведенні практичних занять використовуються такі методи навчання: *діагностування* (бесіда, спостереження, тестування, творчі та самостійні роботи); *інформування* (демонстрація, консультування, розповідь, групове навчання, тестовий контроль); *самостійна робота* (дослідження наукових та інформаційних джерел); *практична робота* (виконання тренувальних вправ та завдань); *розвиток творчої діяльності* (здійснення мовних розвідок); *операційний метод* (ділові ігри, самокритика, розв'язання комунікативних ситуацій), *інтерактивний метод* (моделювання мовленнєвих ситуацій «Фармацевт-Пацієнт»).

8. Верифікація результатів навчання

Поточний контроль

здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять: перевірка виконаних письмових завдань, тестова перевірка знань. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Остаточна оцінка за поточну навчальну діяльність виставляється за 4-ри бальною (національною) шкалою

Код результату навчання у	Код виду занять	Спосіб верифікації результатів навчання	Критерії зарахування
ПРН 16, ПРН 18	П-1-15	Демонстрація практичної навички (виконання вправ і завдань)	«5» (відмінно) – студент правильно виконав тренувальну вправу з теми; «4» (добре) - студент припускається 1-2 помилок під час виконання тренувальної вправи з теми; «3» (задовільно) - студент припускається 3-4 помилок під час виконання тренувальної вправи з теми; «2» (незадовільно) – студент припускається понад 4 помилок під час виконання тренувальної вправи з теми

ПРН 16, ПРН 18	СРС-1-33	Тестова перевірка знань	Правильна відповідь на 10 тестових завдань на міса: 100-90 балів – «5» 80-70 балів – «4» 60-50 балів – «3» Менше, ніж 50 балів – «2»
-------------------	----------	-------------------------	--

9. Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання	Участь у роботі впродовж семестру за 200-бальною шкалою
Шкали оцінювання	традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі практичні заняття, мав усі задовільні оцінки (не менше, ніж «3»), виконав контрольну роботу на не менше, ніж на задовільну оцінку
Вид підсумкового контролю-залік	Методика проведення підсумкового контролю
	Критерії зарахування

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином: $x=СА \times 120:5$

9. Політика курсу

Політики академічної доброчесності, націєцентричності і політичної заангажованості, формування лікаря як державотворця

10. Література

Обов'язкова література:

1. Шутак Л.Б. Культура усного спілкування медичного працівника : [навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III – IV рівнів акредитації] / Л.Б. Шутак, Г.В. Навчук. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2021. – 177 с.

Допоміжна література:

1. Кавера Н. В. Практикум з риторики: [навчальний посібник для ВНЗ] / Н. В. Кавера. – К. : Кондор, 2020. – 178 с.

2. Кубрак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування : [навчальний посібник для ВНЗ] / О. В. Кубрак. – Суми: Університетська книга, 2018. – 222 с.

3. Куньч З, Городиловська Г., Шмілик І. Риторика : [навчальний посібник для ВНЗ] / З. Куньч, Г. Городиловська, І. Шмілик. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. – 496 с.

4. Лисенко Н.О. Культура наукової мови: [навчальний посібник] / Н.О. Лисенко, Н.В. Піддубна, О.О. Тележкіна. – Х.: Тім Пабліш Груп, 2022. – 224 с.

5. Онуфрієнко Г. С. Риторика : [навчальний посібник для ВНЗ] / Г. С. Онуфрієнко. – К. : Центр навчальної літератури, 2021. – 624 с.

6. Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і для кожного / О. Д. Пономарів. – К. : Либідь, 2022. – 360 с.

7. Шутак Л.Б. Культура професійного спілкування: контрольні вправи і тестові завдання : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації] / Л.Б. Шутак, А.В. Ткач, Г.В. Навчук. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2021. – 182 с.

11. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни/ курсу

Мультимедійна дошка для проведення занять, ноутбуки, мережа інтернет для індивідуальних завдань, платформа для дистанційного навчання (самостійної роботи студентів) misa; тематичні таблиці до тем, стаціонарні стенди, підручники, словники та довідники, методичні розробки для викладачів та

12. Додаткова інформація

На кафедрі функціонують: науковий гурток (секції «Мова», «Історія», «Культура»), літературно-мистецька студія «Первоцвіт» (керівник – кандидат філологічних наук, доцент Надія Дмитрівна Черкес), заняття відбуваються у теоретичному корпусі на кафедрі українознавства (4 поверх)

Веб-сторінка кафедри:

<https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-ukrayinoznavstva/>

Укладач силабуса

к.філол.н., доц. Черкес Н. Д.